

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 2. toukokuuta 2024
(OR. en)

9370/24

ESPACE 45

ILMOITUS

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	<i>Neuvoston istunto (kilpailukyky (sisämarkkinat, teollisuus, tutkimus ja avaruus)) 23.–24. toukokuuta 2024: valmistelu</i> EU:n avaruuslainsäädäntö: unionin avaruustoiminnan turvallisuus, häiriönsietokyky ja kestävyys – <i>Keskustelu</i>

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena puheenjohtajavaltion ilmoitus aiheesta ”**EU:n avaruuslainsäädäntö: unionin avaruustoiminnan turvallisuus, häiriönsietokyky ja kestävyys**”, kilpailukykyneuvostossa 23. toukokuuta 2024 käytävää keskustelua varten.

**EU:n avaruuslainsäädäntö:
unionin avaruustoiminnan turvallisuus, häiriönsietokyky ja kestävyys**

Keskustelu

Toimintapoliittinen tausta

Avaruusalalla on edessään useita kasvavia haasteita. Joistakin niistä on viime aikoina tullut entistä kiireellisempiä, ja ne edellyttävät toimia unionilta ja jäsenvaltioilta. Tämän asiakirjan tarkoituksena on pohjustaa ministerien välistä keskustelua, jossa he voivat esittää näkemyksiään tulevan unionin avaruuslainsäädännön asiaankuuluvista näkökohdista odottaessa komission ehdotusta.

Haasteet

Ensinnäkin tiettyjen kiertoratojen (erityisesti matalan kiertoradan) ruuhkautuminen lisää törmäysriskiä ja tätä kiihdyttävät yksityisten yritysten toiminnan nopea kasvu avaruusalalla. Näillä vaaroilla voi olla vakavia seurauksia, kuten rutiinilentotoiminnan häiriintyminen kiertoradalla, satelliittien vahingoittuminen ja menettäminen, avaruuspohjaisten (ja joiltain osin kriittisten) palvelujen sulkeminen ja törmäykset ilma-alusten kanssa maahanpaluumatkalla. Nämä skenaariot voisivat viime kädessä tehdä kiertoradoista käyttökelvottomia tuleville sukupolville.

Toisena on avaruusinfrastruktuuriin kohdistuvien kyberhyökkäysten ja elektronisen häirinnän riski, jota geopoliittiset tapahtumat pahentavat. Kyberhyökkäykset, joista osan takana on valtiollinen toimija, kohdistuvat yhä enemmän avaruusresursseihin. Lisäksi avaruusresurssien monimutkainen arkkitehtuuri (eri osa-alueet vuorovaikutuksessa, laajat hyökkäyspinta-alat, potentiaalisten hyökkääjien useat reitit järjestelmien sisälle), niiden vanhentuminen (vanhat televiestintäinfrastruktuurit, korjausvaikeudet) ja hankintaprosessit (monimutkaiset toimitusketjut) ovat tehneet avaruusinfrastruktuurista haavoittuvan kohteen.

Näihin haasteisiin vastattaessa on myös ratkaisevan tärkeää vähentää avaruusalan toiminnan ympäristövaikutuksia ja vähentää riippuvuutta EU:n ulkopuolisista teknologioista ja raaka-aineista.

Toimet

Jäsenvaltiot ovat alkaneet käsitellä näitä haasteita ja laatia avaruuslainsäädäntöä puitteiden luomiseksi ja lupien myöntämiseksi avaruusalan toiminnalle. Tällä hetkellä 11 jäsenvaltiolla on kansallinen avaruuslainsäädäntö, ja useammat jäsenvaltiot laativat parhaillaan kansallista lainsäädäntöä. Näiden lakien soveltamisala ja laajuus vaihtelevat suuresti. Tässä yhteydessä Euroopan komissio on ehdottanut, että laaditaan EU:n avaruuslainsäädäntö, jossa vahvistetaan yhteiset säännöt avaruusalan toiminnan turvallisuudesta, häiriönsietokyvystä ja kestävyydestä. EU:n avaruuslainsäädäntö mahdollistaisi EU:n avaruusalan toiminnan sisämarkkinoiden luomisen kansallista toimivaltaa kunnioittaen.

Euroopan komissio on käynnistänyt kuulemisprosessin sekä jäsenvaltioiden että teollisuuden kanssa, myös suunnitellun EU:n avaruuslainsäädännön asiaankuuluvista pilareista:

- turvallisuutta koskevassa pilarissa puututtaisiin erityisesti törmäysriskeihin (törmäyksen välttäminen, avaruusalusten ohjattavuus, asemointi kiertoradalla) ja avaruusromun syntymiseen (eli avaruusromun vähentämissuunnitelmiin) liittyviä riskejä sekä kantorakettien että satelliittien osalta.
- häiriönsietokykyä koskevassa pilarissa asetettaisiin riskinarviointi ja turvallisuusriskiskenaariot EU:n avaruusteollisuuden ytimeen ja parannettaisiin suojelun tasoa johdonmukaisella tavalla kaikilla avaruusinfrastruktuurin osa-alueilla (maanpinta, avaruus, yhteydet).
- kestävyyttä koskevassa pilarissa luotaisiin perusta yhteisille säännöille avaruustoiminnan ympäristöjalanjäljen laskemiseksi, jotta tätä jalanjälkeä voidaan pienentää pitkällä aikavälillä.

Keskustelunaiheet

Euroopan avaruusteollisuuden kilpailukykyä on vahvistettava, erityisesti pk-yritysten ja startup-yritysten osalta. EU:n avaruuslainsäädännössä ei pitäisi säännellä alan teollisuutta liiallisesti eikä sitä pitäisi soveltaa samalla tavalla kaikkiin teollisuuden toimijoihin, sillä **suhteellisuus** on keskeinen näkökohta. Siinä olisi puututtava sekä EU:n että EU:n ulkopuolisiin toimijoihin, jotka haluavat saattaa avaruusperustaisia palveluja EU:n sisämarkkinoille, ja markkinoiden mahdolliseen vääristymiseen. Sen pitäisi tuottaa toimialalle selkeitä etuja, kuten hallinnon yksinkertaistaminen, tasapuoliset toimintaedellytykset, parempi suojelun taso ja investointeja houkutteleva vakaus. Pakollisia vaatimuksia olisi sovellettava myös oikeasuhteisesti. EU:n avaruuslainsäädännössä olisi lisäksi säädettävä tukitoimista, kuten valmiuksien kehittäminen, tekninen apu ja taloudellinen tuki, joilla edistetään pakollisten vaatimusten noudattamista avaruusteollisuudessa.

Nykyisessä geopoliittisessa tilanteessa on tarpeen parantaa avaruusjärjestelmien suojelun ja häiriönsietokyvyn tasoa johdonmukaisella tavalla, mukaan lukien kaikki satelliittioperaattorit EU:ssa, kaikki osa-alueet (avaruus, maanpinta, datayhteydet) ja kaikki voimavarat (kaupalliset, valtiolliset, EU:n omistamat). Säännöillä olisi varmistettava kattava oikeusvarmuus avaruusalan teollisille toimijoille, ja **häiriönsietokyvyn ja kilpailukyvyn** olisi kuljettava käsi kädessä.

Avaruusalan tärkeimmät kansainväliset valtiolliset toimijat ovat tehostaneet sääntelytoimiaan erityisesti avaruusliikenteen hallinnan ja kyberturvallisuuden osalta, ja ne sitoutuvat aktiivisesti laatimaan asiaankuuluvia kansainvälisiä standardeja. Sen vuoksi on tärkeää toimia mahdollisimman nopeasti sen varmistamiseksi, että EU:n avaruusteollisuus ei joudu seuraamaan muiden lainkäyttöalueiden asettamia standardeja tai normeja. Unionin toiminta asettaisi EU:n uskottavaksi kansainväliseksi toimijaksi, myös normien ja normien asettamisen osalta.

Ministereitä pyydetään vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

Kysymykset

1. Miten voidaan parhaiten varmistaa, että EU:n avaruuslainsäädäntö vahvistaa EU:n avaruusteollisuuden kilpailukykyä?
2. Miten voidaan parhaiten hyödyntää EU:n avaruuslainsäädäntöä avaruusjärjestelmien häiriönsietokyvyn vahvistamiseksi?